

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรค์ผลงานชุด “กัญแจ” นี้ การทำงานพบกับอุปสรรคและปัญหา ที่เป็นเหมือนต้นความคิดของงาน จึงเปรียบเสมือนครูที่สอนให้ขบคิดและเข้าใจในอุปสรรคปัญหา เหล่านั้นในทางเดียวกัน

ข้าพเจ้ามิได้เพียงมุ่งเน้นย้ำในเรื่องราวของอุปสรรคและปัญหา แต่ต้องการกล่าวถึงความปกติในการใช้ชีวิตและการมีชีวิต และการควบคุมสภาวะอารมณ์ หรือสถานการณ์ต่างๆ ได้ โดยสิ่งที่เกิดขึ้น ผ่านเข้ามาในชีวิตจะเป็นดังบททดสอบ แบบฝึกหัดให้กับชีวิต เป็นปกติที่ข้าพเจ้าก็ทำในสิ่งที่ถูก เป็นปกติที่ก็ทำในสิ่งที่ผิด แต่หากเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์เหล่านั้น พร้อมทั้งแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ในชีวิตบางสิ่งข้าพเจ้าควบคุมได้ คาดการณ์ได้ แต่บางสิ่งบางอย่าง คาดการณ์ไม่ได้ ควบคุมไม่ได้ แม้พยายามสักเพียงใด ธรรมชาติของชีวิตมี 2 ด้าน ดี - เลว บวก - ลบ ได้ - เสีย ในขณะที่ทำสิ่งๆหนึ่งในเชิงบวก ก็จะผลลบเป็นลูกโซ่กันไป

คำว่า อุปสรรคและปัญหา ฟังง่ายคอยและไม่รู้สึกอะไร เมื่อยังไม่เกิดเหตุการณ์นั้นๆแก่ตน เหมือนเป็นเรื่องที่เห็นอยู่อย่างธรรมดาสามัญ เหมือนกัญแจที่เห็นอยู่เป็นประจำ แต่ไม่ได้ใช้ แต่เมื่อเกิดอุปสรรคปัญหา ก็ไม่ทันตั้งตัว ที่จะเปิดใช้องค์ความรู้ ประสบการณ์ต่างๆ ได้ทัน หรือแทบไม่ทัน กัญแจที่เห็นอยู่เป็นประจำดอกนั้น ถึงคราวที่จะหยิบใช้ก็หาไม่เจอ รู้สึกว่ามี แต่ไม่รู้ว่าจะอยู่ไหนเสียแล้ว บางครั้งกว่าจะเจอ ก็อาจไม่ต้องใช้มันอีกแล้ว

ปัญหาเกิดได้ตั้งแต่ขั้นตอนแรกในการสร้างสรรค์ผลงาน เรื่อยมาจนกระทั่งผลงานเสร็จสมบูรณ์ ปัญหาที่สำคัญที่สุดที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการสร้างแนวความคิด คือ การหาจุดที่เหมาะสมในการแทนค่าและนำเสนอเรื่องราว เมื่อถูกนำมาแสดงออกในการสร้างสรรค์ทางศิลปะ

ปัญหาต่อมาที่เกิดขึ้นเสมอในขณะปฏิบัติงาน ได้แก่ การหลงกรอบทางความคิด ปัญหานี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อมา คือ การเบี่ยงเบนการใช้วัสดุให้ออกนอกเป้าหมาย การหลงกรอบทางความคิด คือการออกนอกเรื่องราวที่กำหนดไว้แต่ที่แรก ในขณะที่เริ่มต้นสร้างงาน ระบบทางความคิดอาจยังไม่มั่นคง ไม่สามารถตั้งสติมุ่งไปที่เรื่องหนึ่งเรื่องใดได้ เมื่อพยายามที่จะนำประสบการณ์ และความรู้อื่นๆที่ไม่ตรงประเด็นมาร่วมพิจารณา จินตนาการก็ทำให้ความคิดออกนอกเรื่องราวที่กำลังเสนอ เป็นต้น การหลงกรอบทางความคิด สามารถตรวจสอบโดยพิจารณาว่าความคิดที่เกิดขึ้นออกนอกกลุ่มนอกทางหรือยัง ถ้าจินตนาการไปแล้วรู้สึกว่าไม่ใช่ ก็ต้อง

ดึงตัวเองกลับคืนสู่จุดที่เหมาะสม การใช้ความรู้สึกและจินตนาการตรวจสอบนี้ก่อให้เกิดปัญหาได้เหมือนกัน เมื่อตัดสินใจให้บางสิ่งบางอย่างถูกต้องเหมาะสม โดยปราศจากการวิเคราะห์และตรวจสอบอย่างจริงจังๆอีกครั้ง อาจทำให้ประเด็นทางความคิดคลาดเคลื่อน เพราะปักใจเชื่อไปแล้วว่าใช่ และไม่รู้อะไรต่อไป ปัญหาแบบนี้บางครั้งต้องปล่อยให้เวลาเป็นผู้ตัดสินแล้วปล่อยให้ภาวะที่เกิดจากความเข้าใจตัวเองเป็นผู้หาทางออกให้กับปัญหา

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์